Ministerul Educației și Cercetării Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație

Examenul de bacalaureat naţional 2020 Proba E. d) Chimie organică

Varianta 5

(30 de puncte)

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

Subjectul A.

Citiţi următoarele enunţuri. Dacă apreciaţi că enunţul este adevărat, scrieţi numărul de ordine al enunţului şi litera A. Dacă apreciaţi că enunţul este fals, scrieţi numărul de ordine al enunţului şi litera F.

- 1. La dehidrobromurarea 2-bromobutanului se scindează legături carbon-hidrogen și carbon-halogen.
- 2. Etina decolorează soluția de brom în tetraclorură de carbon.
- 3. Clorura de vinil este un compus monohalogenat cu catenă aciclică saturată.
- 4. Glucoza conține în moleculă o grupă carbonil de tip cetonă.
- 5. Aminoacidul diamino-monocarboxilic rezultat la hidroliza totală a glutamil-seril-lisinei este serina.

10 puncte

Subjectul B.

Pentru fiecare item de mai jos, notaţi pe foaia de examen numărul de ordine al itemului însoţit de litera corespunzătoare răspunsului corect. Fiecare item are un singur răspuns corect.

1. Etina se hidrogenează pentru obținerea unei hidrocarburi cu 8 atomi în moleculă. Catalizatorul utilizat este:

a. AlCl₃; **c.** Ni; **b.** FeCl₃; **d.** Pd/Pb²⁺.

2. Are proprietatea de a sublima:

a. naftalina;b. glicina;c. glucoza;d. zaharoza.

3. Are temperatura de fierbere mai mică decât a n-pentanului:

a. *n*-butanul;b. *n*-heptanul;c. *n*-hexanul;d. *n*-octanul.

4. Enantiomerii α-alaninei se deosebesc între ei prin:

a. solubilitatea în același solvent;
 c. sensul în care rotesc planul luminii polarizate;

b. temperatura de topire; **d.** densitate.

5. Referitor la schema de reacții este adevărat că:

(1) **A** + CaCO₃ $\rightarrow$ **B** + CO₂ + H₂O (2) **A** + NaOH $\rightarrow$ CH₃COO Na⁺ + H₂O

a. A este o substanță cu caracter bazic; c. reacția (1) este o reacție de neutralizare;

b. reacția (2) are loc cu efervescență; d. B este o sare a unui acid monocarboxilic.

10 puncte

Subjectul C.

Scrieţi, pe foaia de examen, numărul de ordine al compusului organic din coloana **A** însoţit de litera din coloana **B**, corespunzătoare unei utilizări a acestuia. Fiecărei cifre din coloana **A** îi corespunde o singură literă din coloana **B**.

1

1. 1,2,3-propantriol
 2. poliacrilonitril
 3. tetraclorometan
 4. n-butan
 a. conservarea legumelor
 b. combustibil pentru butelii
 c. fabricarea foliilor pentru ambalaje
 d. stingerea incendiilor

5. acid etanoic e. obținerea trinitratului de glicerină

f. fabricarea fibrelor sintetice

10 puncte

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

Subjectul D.

Compusul (H) are formula de structură:

1. Notați denumirea clasei de hidrocarburi din care face parte compusul (H).

1 punct

- **2. a.** Scrieți formula de structură a unui izomer monosubstituit (H₁) al hidrocarburii (H), care are în moleculă 6 atomi de carbon terțiar.
- **b.** Scrieți ecuația reacției de alchilare a benzenului cu alchena corespunzătoare, în prezența clorurii de aluminiu cu urme de apă, pentru obținerea izomerului monosubstituit (H₁) de la *punctul 2.a.* Utilizați formule de structură.

c. Notați denumirea științifică (I.U.P.A.C.) a izomerului (H₁).

5 puncte

3. Notați raportul atomic C_{primar}: C_{cuatemar}: C_{terțiar} din molecula hidrocarburii (H).

3 puncte

4. a. Notați formula moleculară a hidrocarburii (H).

b. Scrieti raportul masic de combinare C : H din hidrocarbura (H).

3 puncte

5. Calculați cantitatea de glucoză, exprimată în moli, care conține o cantitate de hidrogen egală cu cea conținută în 36 g de hidrocarbură (H).

Subjectul E.

1. Scrieți ecuația reacției de polimerizare a etenei.

2 puncte

- Prin polimerizarea etenei se obține un polimer cu gradul mediu de polimerizare 1000. Calculați masa molară medie a polimerului.
   2 puncte
- 3. La nitrarea toluenului se obține un produs cu importanță practică în industria explozivilor. Scrieți ecuațiile reacțiilor de nitrare a toluenului cu amestec sulfonitric, pentru obținerea 2-nitrotoluenului, 2,4-dinitrotoluenului și a 2,4,6-trinitrotoluenului. Utilizați formule de structură pentru compușii organici.

  6 puncte
- **4.** Calculați cantitatea de 2,4,6-trinitrotoluen, exprimată în kilomoli, care se obține din 14,72 t de toluen, știind că amestecul organic de reacție, obținut conform ecuațiilor reacțiilor de la *punctul 3*, conține 2-nitrotoluen,
- 2,4-dinitrotoluen, 2,4,6-trinitrotoluen în raport molar 3:5:10 și 16 kmol de toluen nereacționat.

4 puncte

5. Notați o proprietate fizică a acetilenei, în condiții standard.

1 punct

Mase atomice: H- 1; C- 12; O- 16.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Subjectul F.

1. Scrieți ecuația reacției de ardere a metanolului.

2 puncte

- 2. Calculați volumul de dioxid de carbon care se formează prin arderea a 256 g de metanol, măsurat în condiții normale de temperatură și de presiune, exprimat în litri.
   3 puncte
- 3. a. Notați o proprietate fizică a etanolului, în conditii standard.

b. Notați un efect produs de consumul de etanol asupra organismului uman.

2 puncte

4. Un detergent neionic are formula de structură: CH_3 - $(CH_2)_a$ -O- $(CH_2$ - CH_2 -O)_b-H. Știind că într-o moleculă de detergent sunt 38 de atomi de carbon și 11 atomi de oxigen, determinați valorile a și b. **4 puncte**

5. Se consideră schema de transformări:

Scrieţi ecuaţiile reacţiilor din schemă, ştiind că (A) este un compus organic cu nucleu benzenic o-disubstituit şi formula moleculară $C_7H_6O_3$, care are în moleculă o grupă funcțională trivalentă cu caracter acid. **4 puncte**

Subjectul G.

- Prin hidroliza parţială a unei tetrapeptide (P) s-au obţinut dipeptidele: alanil-serina, valil-alanina şi glicil-valina.
   Scrieţi formula de structură a tetrapeptidei (P).

  2 puncte
- **2. a.** Notați o proprietate fizică a α-alaninei.

b. Scrieţi formula de structură a glicinei la pH = 7.

3 puncte

3. Scrieți formula de structură Haworth a α-glucopiranozei.

2 puncte

- **4. a.** Scrieţi ecuaţia reacţiei care pune în evidenţă caracterul reducător al glucozei şi în urma căreia se formează un precipitat roşu-cărămiziu. Utilizaţi formule de structură pentru compuşii organici.
- b. Glucoza din 50 mL de soluţie de concentraţie 2 M se tratează cu reactivul de la punctul 4.a., în exces.
   Calculaţi cantitatea de precipitat obţinută, exprimată în moli.

  4 puncte
- 5. a. Scrieți ecuația reacției de hidroliză enzimatică totală a amidonului.
- **b.** O probă de amidon este supusă hidrolizei enzimatice totale. Ştiind că s-au obţinut 12,6 g de glucoză, determinați masa probei de amidon supusă hidrolizei enzimatice, exprimată în grame. **4 puncte**

Mase atomice: H-1; C-12; O-16.

Volumul molar (conditii normale) = 22,4 L·mol⁻¹.